

Bosna i Hercegovina
Босна и Херцеговина
Regulatorna agencija za komunikacije
Регулаторна агенција за комуникације

Broj: 07-35-1-1286-2/17

Sarajevo, 18. 05. 2017. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Skupština Kantona Sarajevo
N/r prof. Ana Babić, predsjedateljica
Reisa Džemaludina Čauševića 1
71000 Sarajevo

**Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje,
veza: Vaš broj 01-05-15390/17**

U vezi sa zastupničkim pitanjem Semira Halilovića postavljenim na 28. Radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj 26. 04. 2017. godine:

„Građani sarajevskog naselja Grbavica, mjesna zajednica Grbavica II, obratili su mi se u vezi sa njihovim problemom postavljene GSM antene i opreme na O. Š. „Risala“, s obzirom da do danas nisu dobili odgovor, putem Općine Novo Sarajevo, da li ova GSM oprema i antena proizvode štetno zračenje za zdravlje ili to, ipak, nije slučaj.

S obzirom da je ovo gusto naseljeno naselje, te da se GSM oprema i antena nalaze između tri škole i vjerskog objekta (džamije), molim Vas da mi u što skorijem roku odgovorite da li postavljeni GSM oprema i antena, postavljeni na O. Š. „Risala“ imaju sve potrebne sigurnosne dozvole, da li je za postavljanje ove opreme RAK zatražio potvrdu o bezbjednosti rizika od navedene opreme, te da li je operater koji je postavio svoju opremu na O. Š. „Risala“ dostavio RAK-u Izjavu o sigurnosti navedene opreme?“

obavještavamo Vas da je Regulatorna agencija za komunikacije (Agencija), institucija nadležna za kontrolu i upravljanje radio frekvencijskim spektrom, te kontrolu i provjeru nivoa elektromagnetskog zračenja. Kontrola i provjera nivoa elektromagnetskog (nejonizirajućeg) zračenja koje stvaraju emisioni uređaji u frekvencijskom opsegu od 9 kHz do 300 GHz se vrši primjenom Pravila 37/2008 o ograničavanju emisija elektromagnetskog zračenja (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine br. 80, 6.10.2008.godine), a u svrhu zaštite ljudi od štetnog djelovanja elektromagnetnih polja.

U skladu sa članom 8. Pravila 37/2008, operatori su dužni u roku od osam dana od dana postavljanja svake radio stanice, dostaviti Agenciji izjavu o sigurnosti, temeljenu na proračunima i mjerjenjima veličine elektromagnentog polja. Na osnovu dostavljene izjave, te obavljenih dodatnih proračuna i mjerjenja, Agencija provodi provjeru usklađenosti sa odredbama ovog Pravila. Tek nakon pregleda dostavljene izjave operatora i, eventualno, obavljenih dodatnih proračuna, obilaska lokacije i mjerjenja, Agencija izdaje Potvrdu o sigurnosti za postavljenu baznu stanicu, kojom potvrđuje da su zračenja sa navedene bazne stanice u skladu sa Pravilom 37/2008, odnosno da predmetna bazna stanica ne izaziva štetne efekte po zdravlje ljudi.

Agencija ne izdaje potvrdu o sigurnosti ukoliko utvrdi da nisu zadovoljena osnovna ograničenja nivoa elektromagnetnog zračenja, propisana ovim Pravilom. U slučaju otkrivanja nedostataka i/ili prevelikog nivoa elektromagnetnog zračenja, Agencija ima pravo naložiti mjere za otklanjanje nedostataka, uključujući i zabranu rada radio stanice do otklanjanja takvih nedostataka.

U skladu sa Vašim upitom, provjerom podataka o zaprimljenim Izjavama o sigurnosti kao i izdatim Potvrdama o sigurnosti, obavještavamo Vas o sljedećem:

1. Agenciji su, u 2008., 2011. i 2014. godini dostavljene Izjave o sigurnosti telekom operater BH Telecom za lokaciju BS Risala.
2. Prema dostavljenim Izjavama o sigurnosti antenski stub sa GSM antenama instaliran je u blizini tri škole i vjerskog objekta. Mjerjenjima u više tačaka na navedenom području je utvrđeno da bazna stanica BS Risala ne predstavlja opasnost sa aspekta nejonizujućih zračenja jer su izmjerene vrijednosti mnogo manje od maksimalnih dozvoljenih vrijednosti i da su zadovoljeni svi zakonom propisani standardi za područja povećane osjetljivosti (područja na kojima ljudi borave i do 24 sata).
3. Nakon pregleda dostavljene Izjave o sigurnosti Agencija je izdala Potvrdu o sigurnosti kojom se potvrđuje da zračenja sa bazne stanice na navedenoj predajničkoj lokaciji ne stvaraju elektromagnetna polja čiji nivoi prelaze vrijednosti propisane Pravilom 37/2008, čime je potvrđeno da je ova stanica bezbjedna i u skladu sa Pravilom 37/08.
4. Agenciji, do datuma odgovora na Vaš dopis, nisu dostavljene Izjave o sigurnosti za bazne stanice postavljene na O.Š. „Risala“ kao ni zahtjev za izdavanje Potvrdi o sigurnosti za iste.

S ciljem da Vas dodatno informišemo dajemo i sljedeća objašnjenja:

- 1) Na osnovu zahtjeva građana ili institucija, Agencija vrši mjerena nivoa elektromagnetskog zračenja na zahtijevanim lokacijama. Agencija je, do danas, svojim tehničkim sredstvima vršila mjerena na različitim lokacijama i ustanovila da se o povećanim nivoima zračenja može govoriti samo u slučajevima predajničkih mjesta velikih izraženih snaga, koji se nalaze na velikim udaljenostima od naseljenih područja (Vlašić, Kozara, Lisac itd....).
- 2) Agencija je, od 2008. godine, izvršila provjeru više od 2500 baznih stanica. Mjerena pokazuju da su kumulativna elektromagnetna zračenja, na mjerenoj lokacijama, višestruko manja od graničnih vrijednosti propisanih Pravilom 37/2008.
- 3) Mjerena signala u okolini baznih stanica su pokazala da na područjima u blizini antenskih sistema, do udaljenosti od 15-50m, postoji mogućnost pojave nivoa elektromagnetskog zračenja bliskog ograničenjima, rijetko i to samo u slučajevima kada je na samom predajničkom mjestu (obično infrastruktura u obliku stuba, tornja ili neke krovne konstrukcije) prisutno više korisnika radio spektra (npr. FM radio stanica ili TV stanica), tako da se ukupna izražena energija elektromagnetskog talasa približava vrijednostima koje su definirane Pravilom 37/08.
- 4) Jedna ili dvije bazne stanice na istoj lokaciji generišu nivo elektromagnetskog zračenja više hiljada puta manji od ograničenja
- 5) Bazne stanice, u osnovi, ne zrače u pravcu područja koje se nalazi u neposrednoj blizini antenskog sistema. Ciljni prostor bazne stanice je šira teritorija od samog prostora oko antenskog sistema. Antenski sistemi se grade tako da imaju usmjerenje i dijagram zračenja prema široj okolini. To rezultira da su okoline antenskih sistema, ustvari, u "sjeni", što je mjerljima, na velikom broju baznih stanica, i potvrđeno.
- 6) S obzirom na iskazanu bojazan da postavljene bazne stanice mogu imati negativan utjecaj na okolinu, želimo napomenuti da su sigurnosna ograničenja u vezi sa izlaganjem elektromagnetskom polju definisana u skladu sa međunarodnim mjerljima elektromagnetskog polja, i da su odobrena su od strane Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) i usvojena od strane Evropske komisije (EC). Ograničenja su postavljena sa velikim marginama da bi se ljudi efikasno zaštitali od eventualnih negativnih efekata na zdravlje, kako u slučaju kratkotrajnih tako i u slučaju dugotrajnih izloženosti elektromagnetskom zračenju.

7) Pored toga, potrebno je naglasiti da elektromagnetna snaga koja se prenosi od mobilnog telefona do antene direktno zavisi od udaljenosti između telefona i najbliže antene. Što je gušća mreža antena baznih stanica, to je potrebna manja emitovana snaga da bi se opslužio veći broj korisnika na manjem geografskom području. Takođe, u gušćoj antenskoj mreži, udaljenost između mobilnog telefona i antene je manja, te je prijem signala na mobilnom telefonu bolji, a snaga koju emituje telefon da bi uspostavio vezu manja.

8) Gustoća i pravilan dizajn mreže antena predstavljaju osnovne preduslove za smanjenje emitovane elektromagnetne snage i bolji kvalitet usluge koja se pruža krajnjem korisniku, što operatori imaju u vidu prilikom projektovanja i postavljanja mreže.

Ukoliko imate dodatnih pitanja, stojimo Vam na raspolaganju.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- naslovu
- arhiva